

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ
ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՄԲԻՈՆ

**ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ.
ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ, ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ,
ԹԵ՝ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ**

ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ ՆՅՈՒԹԵՐ

Հոկտեմբեր 28, 2015

ԵՐԵՎԱՆ
ԵՊՀ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ
2015

ՀՏԴ 159.9:06
ԳՄԴ 88
Հ 730

Ժողովածուի հրատարակումը երաշխավորված է
ԵՊՀ փիլիսոփայության և հոգեբանության ֆակուլտետի
գիտական խորհրդի կողմից

Խմբագրական խորհուրդ
Գլխավոր խմբագիր՝

հոգ. գիտ. դոկ., պրոֆ. **Գ. Մ. Շահվերդյան**
փիլ. գիտ. դոկ., պրոֆ. **Էդ. Ա. Հարությունյան**
հոգ. գիտ. թեկ., դոց. **Ս. Ֆ. Սարգսյան**
հոգ. գիտ. թեկ., դոց. **Ն. Հ. Հարոյան**
հոգ. գիտ. թեկ., դոց. **Ա. Թ. Կոբեյյան**
հոգ. գիտ. թեկ., ասիստ. **Ի. Ա. Ղազարյան**
դասախոս **Գ. Ս. Պետրոսյան**
դասախոս **Ֆ. Ն. Բազոյան**
դասախոս **Մ. Վ. Ավետիսյան**

Գիտաժողովի կազմակերպմանն աջակցելու համար
շնորհակալություն ենք հայտնում ՀՀ ԳԿՆ ԳՊԿ-ին

Հ 730 «Հոգեբանության կարգավիճակը. հումանիտար, բնագիտական,
թե՛ սոցիալական»: Գիտաժողովի նյութեր: ԵՊՀ փիլիսոփայու-
թյան և հոգեբանության ֆակուլտետ, սոցիալական հոգեբանու-
թյան ամբիոն.- Երևան, ԵՊՀ հրատ., 2015.- 170 էջ:

ՀՏԴ 159.9:06
ԳՄԴ 88

ISBN 978-5-8084-2047-2

© ԵՊՀ հրատ., 2015
© Կազմողի համար, 2015

**ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ՆԵՐԱԳԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐԸ
ՀՈԳԵՍԵՄԱՆՏԻԿ ՄՈՏԵՑՄԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍՈՒՄ**

***Բանալի բառեր**՝ հոգեսեմանտիկա, ներագդեցություն, նշանակություն,
«աշխարհի պատկեր», սեմանտիկ տիրույթներ:*

Հոգեբանական ներագդեցության ֆենոմենը ուղղակիորեն առնչվում է անձի հոգեկան գործնեությունն ու վարքը կառավարող առանցքային հիմնահարցերի հետ, որի ուսումնասիրումը հոգեբանության կարևոր մեթոդաբանական խնդիրներից է հանդիսանում: Այն, թե ինչպես է գործառնում և ինչ մեխանիզմներով է միջնորդավորված հոգեբանական ներագդման գործընթացը, ներկայացված է գիտական տարբեր ուսումնասիրություններում (Տ. Ս. Կաբաչենկո, Վ. Պ. Շեյնով, Ֆ. Զիմբարդո, Գ. Ա. Կովալև, Է. Արոնսոն և այլք): Մակայն, հոգեսեմանտիկ մոտեցման համատեքստում այս հիմնախնդրի դիտարկումը ուսումնասիրությունների նոր հնարավորություններ է ստեղծում, որը թույլ է տալիս ի հայտ բերել հոգեկան վիճակների և գործընթացների կառավարման սեմանտիկ տեսանկյունները: Ուստի, հարկավոր է նախ ներկայացնել հոգեսեմանտիկայի ուսումնասիրության ոլորտը:

Այն հոգեբանության համեմատաբար նոր բնագավառ է, որի կարևորագույն խնդիրներից է նշանակությունների անհատական համակարգի կազմավորումը, վերակառուցումն ու գործառնությունը, որի պրիզմայի միջով սուբյեկտն ընկալում է աշխարհը, այլ մարդկանց և իրեն [9]:

Ինչպես տեսնում ենք, «նշանակություն» հասկացությունը, որն ավանդաբար ուսումնասիրվում է լեզվաբանության, մասնավորապես՝ իմաստաբանության դաշտում, կենտրոնական տեղ է զբաղեցնում հոգեսեմանտիկայի կոնցեպտուալ համակարգում, հետևաբար հարկ է անդրադառնալ դրա սահմանմանը: Այսպես, եթե լեզվաբանական իմաստաբանության շրջանակներում այն դիտարկվում է որպես նշանի և դրան համապատասխանող բովանդակության միջև գոյություն ունե-

ցող կապը, որն արտացոլում է հասարակական գիտակցության մեջ պրակտիկ գործունեության ընթացքում պատմականորեն ձևավորված նորմերը, ապա հոգեբանության մեջ նշանի և նշանակելի բովանդակության միջև հարաբերակցությունը այդքան էլ միանշանակ չէ: Մասնավորապես, հոգեւեմանտիկայի համատեքստում առանձնահատուկ գիտական հետաքրքրություն է ներկայացնում այդ հասարակական նորմերի յուրացման մեջ կրնկրետ սուբյեկտի անհատական գործնեության դերը, այլ կերպ ասած՝ անհատի գործնեության ընթացքում նշանակությունների ընտրողական յուրացումն ու փոխակերպումը անհատական գիտակցության մեջ [10]:

Եվ, որպես այնպիսի կառուցվածք, որն իրենում ամփոփում է սուբյեկտի անհատական նշանակությունների համակարգը և միջնորդավորում է շրջապատող աշխարհի հետ նրա հարաբերությունների ողջ համալիրը, ընդունվում է «աշխարհի պատկեր» հասկացությունը: Վերջինիս բնորոշման շուրջ սահմանումները տարբեր են, սակայն ինչպես է այն մեկնաբանվում հոգեւեմանտիկ մոտեցման հայեցակարգում:

Վ. Ֆ. Պետրենկոն համարում էր, որ «աշխարհի պատկերը» արտաքին իրականության պարզ կադապարը չէ, նրանում ամփոփված են գիտական գիտելիքները, անձի առօրեական փորձը, տվյալ մշակույթի կենսական արժեքները, բուն սուբյեկտի անձնային իմաստները, որոնք անհատականացնում են նրա աշխարհընկալումը [8, էջ 57]:

Աշխարհի պատկերի կառուցվածքի ու գործառնության վերաբերյալ համապարփակ մոդել է առաջարկել Ե. Յու. Արտեմևան: Ըստ նրա, աշխարհի պատկերը հանդիսանում է հոգեկան գործնեությունը կարգավորող բազմամակարդակ կազմավորում, որն իրենում ամբողջապես կրում է սուբյեկտի անցյալ և ընթացիկ գործնեության հետքերը: Աշխարհի պատկերի կառուցողական նյութն ու կարգավորիչն է հանդիսանում անձի սուբյեկտիվ փորձը, որն իրենում կուտակում է նրա կենսագործունեության ամբողջ պատմությունը: Ընդ որում, այն աշխարհի պատկերի համանմանությամբ ունի բազմաշերտ կառուցվածք, որի մակարդակներից յուրաքանչյուրը առանձնանում է իր որակական յուրատիպությամբ [3, էջ 18]:

Առաջին մակերեսային շերտի բովանդակությունը ներկայացնում է Յու.Կ. Ստրելկովի առաջարկած «պերցեպտիվ աշխարհ» հասկացությունը, որը բնութագրվում է ընկալվող երևույթներին և առարկաներին

վերագրվող նշանակությունների և իմաստների համակարգով: Շնորհիվ իր կառուցվածքում նշանակությունների և իմաստների ներկայացվածության պերցեպտիվ աշխարհը դուրս է գալիս զգայական ընկալման տիրույթից: Հետևաբար, դա պարզապես ընկալում չէ, այլ նաև դրավրա «կառուցված» միտք [4]:

Սուբյեկտիվ փորձի հաջորդ շերտը *սեմանտիկ տիրույթն է*, որը կենտրոնական տեղ է զբաղեցնում Ե. Յու. Արտեմևայի ուսումնասիրություններում: Այդ տիրույթի կառուցվածքային տարրերն են հանդիսանում «իմաստները», որոնք հեղինակի կողմից սահմանվում են որպես իրականության տարբեր երևույթներին, օբյեկտներին, իրավիճակներին ուղղված այն կայուն վերաբերմունքը, որը ձևավորվել է նրանց հետ փոխհարաբերության արդյունքում: Այս շերտը զգայական ընկալումներից և պատկերացումներից բացի, իրենում կրում է անձի վերաբերմունքային համակարգը, այսպես կոչված «իմաստային» տիրույթը: Աշխարհի պատկերի կառուցվածքի հետ համադրելիս, այն կարելի է ասել անցումային տեղ է զբաղեցնում մակերեսային և խորքային հարթությունների միջև: Նշենք, որ Ե. Յու. Արտեմևան չի նույնացնում «իմաստ» հասկացությունը Ա. Ն. Լեոնտևի գործունեության տեսության «անձնային իմաստ» հասկացության հետ, քանի որ համարում է, որ դրանց ծագման և ձևավորման միջև կան նուրբ տարբերություններ. կա լրացուցիչ օղակ, որը տվյալ «իմաստը» վերափոխում է «անձնային իմաստի»: Իմաստների համակարգերը նա անվանում է սեմանտիկա, իսկ ընդգծելու համար դրանց հարաբերակցությունը անձի անհատական գործունեության պատմության հետ՝ անվանում է սուբյեկտիվ սեմանտիկա: Ի վերջո, սուբյեկտիվ փորձի խորքային շերտը հարաբերակցվում է աշխարհի պատկերի միջուկային կառուցվածքների հետ, որոնք կազմավորվում են սեմանտիկ տիրույթի «վերամշակման» գործընթացում: Դրա հիմնարար բաղադրիչներն են հանդիսանում *անձնային իմաստները*, որոնք իրենցում ամփոփում են աշխարհի հանդեպ ընդհանրացված վերաբերմունքը: Այդպիսով, ըստ Ե. Յու. Արտեմևայի, աշխարհի պատկերը տվյալ անհատի իրականացրած գործունեության անձնային պատմության «խտացումն» է, իսկ սուբյեկտիվ փորձի յուրաքանչյուր շերտ իրեն մենահատուկ ձևով պահում է այդ գործունեության հետքերը. պերցեպտիվ աշխարհը կրում է զգայական, մոդալային երանգավորում ունեցող բովանդակություններ, սեմանտիկ տիրույթում ձևավորվում են օբյեկտների իմաստները՝ սեմանտիկ ծածկագրերի տեսքով, իսկ անձ-

նային իմաստների տիրույթում ամփոփված է աշխարհի հանդեպ ընդհանրացված վերաբերմունքը: Ինչ վերաբերվում է այդ կառուցվածքային շերտերի փոխհարաբերակցության հարցին, ապա հեղինակը հատուկ ընդգծում է սեմանտիկ տիրույթի կապակցող դերը: Սեմանտիկ շերտը, իրենում բովանդակելով անմիջականորեն ընկալվող օբյեկտների հանդեպ համապարփակ վերաբերմունքը, մի կողմից «կառուցողական նյութ» է ստանում «պերցեպտիվ աշխարհից», հետևաբար սերտորեն կապված է ընկալման, այդ թվում և նրա մոդալ ասպեկտների հետ, իսկ մյուս կողմից՝ դեկլարվում է աշխարհի պատկերի խորքային կառուցվածքների կողմից [3, էջ 21-30]:

Հետևաբար, կարելի է ասել արտաքին աշխարհից եկող ցանկացած ազդեցություն բեկվում է սեմանտիկ տիրույթի միջով և հանգեցնում է համապատասխան փոփոխության շնորհիվ դրա արդյունքում կատարվող իմաստային վերակառուցումների: Սակայն, հարց է ծագում. Հոգեբանական ներազդեցության իրագործման ինչպիսի՞ հնարների միջոցով են իրականացվում այդ սեմանտիկ վերակառուցումները: Այս հարցի պատասխանը պահանջում է նախ բազմակողմ վերլուծության ենթարկել հոգեբանական ներազդեցության գործընթացը: Մասնավորապես, Տ. Ս. Կաբաչենկոն համարում էր, որ այն կարելի է դիտել և՛ որպես գործընթաց, որը հանգեցնում է անձի կոնկրետ ակտիվությունը կարգավորող հոգեկան գործոնների փոփոխությանը, և՛ որպես արդյունք, այսինքն՝ բուն փոփոխությունը [6, էջ 23]: Իր հերթին, դասակարգելու համար հոգեբանական ներազդեցության մեթոդները, նա առաջարկում է տարբերակել անձի ակտիվությունը կարգավորող հոգեկան գործոնների հետևյալ խմբերը՝

- գործոններ, որոնք ապահովում են իրականության մեջ կողմնորոշումը, այլ կերպ ասած՝ իրականության սուբյեկտիվ մոդելներ
- գործոններ, որոնք ապահովում են որոշակի ակտիվության խթանումը. պայմանականորեն դրանք կարելի է անվանել ակտիվության աղբյուրներ
- գործոններ, որոնք ազդում են կոնկրետ վարքային ակտիվության իրագործման կամ խոչընդոտման վրա
- ֆոնային գործոններ, մասնավորապես՝ գիտակցության վիճակը և ֆունկցիոնալ վիճակները [6, էջ 218-219]:

Ըստ այդմ էլ, հիմնվելով անձի ակտիվությունը կարգավորող վերոնշյալ գործոնների վրա, նա հոգեբանական ազդեցության մեթոդները

բաժանում է հետևյալ խմբերի՝ իրականության սուբյեկտիվ մոդելների վրա ազդեցության մեթոդներ, ակտիվության աղբյուրների վրա ազդեցության մեթոդներ, ակտիվության տվյալ տեսակի դրսևորումը կարգավորող գործոնների վրա ազդեցության մեթոդներ, ֆոնային վիճակների վրա ազդեցության մեթոդներ: Ընդ որում, այդ մեթոդներից յուրաքանչ-յուրի արդյունավետությունը պայմանավորված է որոշակի հոգեբանական հնարների հաջող կիրառումից: Մասնավորապես, իրականության սուբյեկտիվ մոդելների վրա ազդեցության պարագայում՝ առանցքային նշանակություն ունեն անհրաժեշտ տեղեկատվության փոխանցման ձևերն ու հնարները, որոնք գլխավորապես միտված են կառուցելու ներազդող կողմի համար շահավետ իրադրության պատկերը: Ինչ վերաբերվում է անձի ակտիվության աղբյուրների (պահանջմունքներ, հետաքրքրություններ, համոզմունքներ, զգացմունքներ) վրա ազդեցության մեթոդներին, ապա դրանք հիմնականում միտված են՝ մի կողմից նոր իմաստների կազմավորման և նպատակադրման գործընթացների ակտիվացմանը, իսկ մյուս կողմից՝ նախկինում կազմավորված իմաստների, ներքին «հենարանների» տարրալուծմանը: Ազդեցության մեթոդների երրորդ խումբն էլ տվյալ ակտիվության դրսևորման «կարգավորիչ-գործոններ»-ին է ուղղված, որոնք նպատակ ունեն ձևավորելու նոր դիրքորոշումներ, կոտրելու արդեն իսկ կազմավորված դիրքորոշումներն ու կարծրատիպերը, ներազդելու «Ես»-պատկերի վրա՝ գլխավորապես խմբային գործունեության կազմակերպման տարբեր հնարների օգնությամբ: Ի վերջո, մեթոդների չորրորդ խումբն էլ ուղղված է՝ գիտակցության փոփոխված վիճակների և անհրաժեշտ հոգեկան վիճակների առաջացմանը, որոնք կապահովեն պահանջվող գործունեության համար նպաստավոր տրամադրվածություն և կպայմանավորեն անձի ակտիվության ուղղությունն ու դինամիկան [6]:

Անձի ակտիվությունը կարգավորող գործոնների նման տարբերակումը, ճիշտ է, թույլ է տալիս հնարավորինս բազմակողմ ներկայացնել ներազդեցության գործընթացի բոլոր կողմերը, սակայն այն ունի պայմանական բնույթ: Իրականում դրանք սերտորեն փոխկապակցված են և ամփոփված են իրականության սուբյեկտիվ մոդելի կամ հոգեբանական տիպիկայի տերմինաբանությամբ՝ «աշխարհի պատկերի» վերոհիշյալ տիրույթներում: Իր հերթին ներազդեցության արդյունքում վերջինիս փոխակերպման գործում առանցքային նշանակություն ունեն տեղեկատվության մշակման և փոխանցման հնարները, որոնք ուղղակիորեն

առնչվում են իմաստների կազմավորման գործընթացների հետ: Ընդ որում, այդ հնարները հաճախ կառուցվում են լեզվական մանիպուլյացիայի հենքի վրա: Չէ որ բառերը դրանք առաջին հերթին իմաստային հասկացություններ ու բովանդակություններ են, և բառիմաստի (մասնավորապես, լեզվական միավորների կոնոտատիվ նշանակության)* ծրագրավորված փոփոխությունը կարող է որպես ներագդեցության հզոր գործիք ծառայել: Դրա իրագործման ձևերից է սովորական բառերին նոր և լրացուցիչ նշանակություններ վերագրելը: Մասնավորապես Ե. Ն. Վոլկովը քննարկում է կրոնական աղանդներում այս հնարի կիրառման հետևյալ օրինակը, երբ «բանականություն» բառը աստիճանաբար սկսում է գուգորդվել մարդու ներսում եղած չար մտքերի հետ, որոնք հեռացնում են նրան Աստծուց և Ճշմարիտից [5]: Լեզվական մանիպուլյացիայի հաջորդ հնարներից է «հատուկ» բառապաշարի գործածումը, որը հասկանալի է միայն տվյալ խմբի անդամներին: Դա արվում է խմբում հանդիպող հնարավոր բարդ իրադրությունները որոշակի պիտակներով նշանակելու միջոցով: Ամեն այդպիսի պիտակ այդ «հատուկ լեզվի» արտահայտումն է և տեղեկատվության գտման ու իմաստավորման ուղեցույց է ծառայում: Դրանք ծրագրավորում են մարդու մտածողությունը՝ յուրաքանչյուր կոնկրետ իրավիճակում նախապես պարտադրելով մտածողության կարծրատիպեր: Օրինակ Տ. Լիբին նշում է, որ մունիստները, խմբում տարբեր ստատուս ունեցող անդամների փոխհարաբերությունների հետ կապված, ցանկացած կոնֆլիկտ նշանակում են որպես «Կայենի և Աբելի խնդիր»: Դա ինքնատիպ ծածկագիր է, որը ինքնաբերաբար թելադրում է, թե ինչպես է պետք այդ խնդիրը լուծել: Կայենը պետք է ենթարկվի Աբելին և հետևի նրան, այլ՝ ոչ թե սպանի, ինչպես նկարագրված է Հին կտակարանում: Իր հերթին, նորեկները հասկանալու համար խմբի անդամներին, աստիճանաբար, սկսում են յուրացնել այդ «հատուկ» գիտելիքները, որպեսզի սովորեն ըմբռնել «Ճշմարտությունը» [7]:

Այսպիսով, ամփոփելով կարող ենք ասել, որ հոգեբանական ներագդեցության ուսումնասիրման հոգեսեմանտիկ մոտեցումը՝ դրա

---

* Բառի կոնոտատիվ նշանակությունը բնութագրում է արտահայտող հասկացության ոչ էական, սակայն կայուն հատկանիշները, որոնք իրենցում կրում են իրականության, իրերի և երևույթների նկատմամբ՝ տվյալ լեզվական հանրությունում ընդունված վերաբերմունքն ու գնահատականը: Դրանք անմիջականորեն չեն մտնում բառի լեզվական նշանակության մեջ և ուղղակիորեն չեն բխեցվում դրանից [2]:

իրագործման մեխանիզմ է դիտում ընկալման, մտածողության գործընթացները միջնորդավորող իմաստների, նշանակությունների անհատական համակարգի վերակառուցումը, որն ուղղակիորեն միջնորդավորված է տեղեկատվության մշակման և փոխանցման լեզվական հնարներով: Այդ իմաստով, կարելի է ասել բառերի նշանակությունը և իմաստը միայն լեզվաբանական հայեցակարգում դիտարկելը սահմանափակում է դրանց էության լիարժեք պարզաբանումը: Ինչպես գրում է ակնավոր լեզվաբան Գ. Բ. Ջահուկյանը. «Իմաստաբանական բոլոր կարգի ուսումնքների հատուկ է այն թերությունը, որ նրանք փորձում են լեզվականը լուծել լեզվականով, լեզվական իմաստների բնույթի հետ կապված բոլոր հարցերը պարզել՝ մնալով լեզվի սահմաններում, մինչդեռ լեզուն ստեղծված է արտալեզվական աշխարհի առարկաները, երևույթներն ու հարաբերությունները արտահայտելու համար...» [1, էջ 13]: Հետևաբար, հատուկ ուսումնասիրության է արժանի, մասնավորապես, բառերի, հասկացությունների լեզվական նշանակության հոգեբանական իմաստափոխության մեխանիզմների հիմնահարցը, որի հետազոտության մեթոդաբանությունը պետք է կառուցվի հոգեբանության և լեզվաբանության համատեղ հենքի վրա:

Գրականություն

1. **Ջահուկյան Գ. Բ.**, Ժամանակակից հայոց լեզվի իմաստաբանություն և բառակազմություն. -Եր.: ՀԽՍՀ ԳՍ հրատ., 1989. – 319 էջ:
2. **Апресян Ю. Д.**, Лексическая семантика. Синонимические средства языка. М., 1974.
3. **Артемьева Е. Ю.**, Основы психологии субъективной семантики. Издательства: Наука, Смысл, 1999.-350 с.
4. **Артемьева Е. Ю., Стрелков Ю. К., Серкин В. П.**, Описание структур субъективного опыта: контекст и задачи // Мышление, общение, опыт. / Под ред. Ю.К. Корнилова. Ярославль, 1983. с. 99-118
5. **Волков Е. Н.**, Методы вербовки и контроля сознания в деструктивных культах // Журнал практического психолога. М.: Фолиум. 1996. No 3., с. 76-82
6. **Кабаченко Т. С.**, Методы психологического воздействия.-М., 2000. -544 с.
7. **Лири Т., Стюарт М.**, Технологии изменения сознания в деструктивных культах. СПб: «Экслибрис», 2002.-224 с.
8. **Петренко В. Ф.**, Многомерное сознание: психосемантическая парадигма. - Москва.- Новый хронограф, 2009.-440 с.
9. **Петренко В. Ф.**, Основы психосемантики. -3-е изд. -М.: Эксмо, 2010. -480 с.

10. **Шмелев А. Г.**, Введение в экспериментальную психосемантику: теоретико-методологические основания и психодиагностические возможности. М.: Изд-во Моск. ун-та, 1983. - 158 с.

Феня Базоян
Факультет философии и психологии ЕГУ
Преподаватель кафедры социальной психологии

**ПРОБЛЕМА ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО ВЛИЯНИЯ В КОНТЕКСТЕ
ПСИХОСЕМАНТИЧЕСКОГО ПОДХОДА**

Ключевые слова: *психосемантика, влияние, значение, «образ мира», семантическое поле.*

Рассмотрение проблемы психологического влияния в контексте психосемантического подхода открывает новые перспективы исследования. Это дает возможность выявить семантические аспекты управления психических состояний и процессов. В статье подробно обсуждается реконструирование семантических структур «образа мира» как механизм психологического влияния, также отмечается роль лексических приемов обработки и передачи информации в этом процессе.

Fenya Bazoyan
Faculty of Philosophy and Psychology, YSU
Lecturer of the Department of Social Psychology

**THE PROBLEM OF PSYCHOLOGICAL INFLUENCE IN THE CONTEXT OF
PSYCHOSEMANTIC APPROACH**

Key words: *psychosemantics, influence, meaning, “image of the world”, semantic field.*

The investigation of the psychological influence in the context of psychosemantic approach opens new perspectives for research. It gives the chance to identify the semantic aspects of the management of mental states and processes. Particularly, a restructuring of semantic structures of the “image of the world” are discussed in the article as a tool of psychological influence. Besides, the issue referring to the role of lexical methods of the information development and transmission is mentioned.